

ARQUITECTURA

El Disseny Hub restaura la utopia obrera

El centre del disseny obrirà al públic un pis de la Casa Bloc, un projecte pioner del racionalisme

La Casa Bloc és el primer edifici modern de vivenda obrera de Barcelona que pretenia acabar amb les barraques. La museïtzació recupera l'aspecte original de l'habitatge i l'obrirà al públic al gener.

ANTONI RIBAS TUR

BARCELONA. A Barcelona, entre les acaballes del segle XIX i el començament del segle XX, 50.000 persones vivien en barraques. La premsa local parlava de la ciutat com a "Barracòpolis". La preocupació davant aquesta bossa de misèria es va agreujar amb l'arribada a la capital de diverses onades d'immigrants provinents del camp. Per intentar posar remei als problemes d'insalubritat i inhabilitat provocats pel barraquisme, el govern de la ciutat va començar a construir les vivendes conegudes com a "cases baixes" o "cases barates".

El debat sobre l'habitatge digne i la responsabilitat social de les institucions va agafar una nova embranzida durant la Segona República. El 1933 Francesc Macià va presidir la presentació del primer gran complex de vivenda obrera racionalista de Barcelona, la Casa Bloc, al barri de Sant Andreu. Els autors d'aquest conjunt de 207 pisos dividits en cinc blocs van ser Josep Lluís Sert, Josep Torres Clavé i Joan Baptista Subirana, els representats més destacats del GAT-PAC (Grup d'Arquitectes i Tècnics per al Progrés de l'Arquitectura Contemporània). La construcció de la Casa Bloc va ser tot un esdeveniment. A.C., la revista dels seus homònims espanyols, li va dedicar una portada amb la informació següent: "Un concepte mesquí i mise-

DIGNITAT RENOVADA

01. Els mobles del menjador són funcionals i acollidors.

LOURDES JANSANA 02. Portada del número de la revista A.C. dedicat a la Casa Bloc. DRUBDOC

van acabar vivint policies i militars-, però el Disseny Hub i l'Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona l'han renovat amb la restauració d'un dels pisos, que estarà obert al públic al gener.

Una arquitectura càlida i honesta

"Amb la restauració no hem volgut fer sociologia, sinó completar l'ideal dels arquitectes", afirma Rosend Casanova, el conservador del Disseny Hub que s'ha encarregat de coordinar la restauració. Després d'eliminar les modificacions que havien fet els anteriors propietaris del pis, com ara tancar la terrassa, Casanova es va trobar amb el repte de localitzar elements originals per mantenir-se fidel a "l'arquitectura càlida, honesta i senzilla" dels seus

1933
Macià va
inaugurar
el complex
d'habitatges
obrers

autors. La solució la va trobar en els veïns, que li van proporcionar la porta d'entrada i el paviment, entre altres elements. "Vam fer una crida entre els propietaris d'altres pisos -recorda Casanova-. Quan trobàvem un element que necessitàvem, el bescanviàvem per un altre de nou". Els pis restaurat té 60 metres quadrats distribuïts en dues plantes: a la planta baixa hi ha la cuina, el lavabo, el safareig i el menjador, i a la superior hi ha els dormitoris. La museïtzació ha tingut cura de tots els detalls, des de la cuina econòmica, el safareig i el mobiliari fins a la roba de llit o el color dels marcs de les finestres. El 2010 l'Institut Català del Sòl, propietari de l'edifici, ja en va restaurar les façanes i les cobertes. —

able de la vida ha presidit la construcció de les vivendes obreres al nostre país fins ara, i ha donat com a resultat un mínim inacceptable. La vivenda mínima pot tenir pocs metres quadrats de superfície, però no s'en poden excludre l'aire pur, el sol i un ampli horitzó. Elements que necessita tot home, dels quals la societat no té dret a privar-lo". La Guerra Civil va estroncar la finalització de l'obra i la seva càrrega utòpica -hi